

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1947.

Första kammaren.

Nr 21.

Onsdagen den 7 maj.

Kammaren sammanträdde kl. 11 förmiddagen.

Herr statsrådet *Mossberg* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 242, angående förvärv av aktier i Bergslagernas med flera järnvägsaktiebolag;

nr 243, angående grunder för ålderdomshemsvårdens ordnande och utbyggnad m. m.;

nr 244, angående vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m.;

nr 245, angående anslag till bidrag till vissa plankostnader m. m.;

nr 247, angående anslag för budgetåret 1947/48 till statens brandinspektion: avlöningar; samt

nr 248, angående omorganisation av djurgårdskommissionen m. m.

Företogs val av tjugofyra valmän för anställande av föreskrivna val av dels fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, dels ock suppleanter för riksdagens fullmäktige i nämnda bank och kontor; och befunnos efter valförrättningens slut hava blivit till valmän utsedda:

herr Albertsson,	med 91 röster,
» Andersson, Elon,	» 91 » ,
» Anderson, Gustaf Iwar,	» 91 » ,
» Bergh, Ragnar,	» 91 » ,
» Björkman,	» 91 » ,
» Branting,	» 91 » ,
» Bärgh, Johan,	» 91 » ,
» Ekman,	» 91 » ,
» Elofsson, Gustaf,	» 91 » ,
» Eriksson, Carl Edmund,	» 91 » ,
» Friggeråker,	» 91 » ,
» Gustavson,	» 91 » ,
» Johansson, Johan Bernhard,	» 91 » ,
» Karlsson, Gottfrid,	» 91 » ,
» Lindström,	» 91 » ,
» Ljungdahl,	» 91 » ,
» Mannerskantz.	» 91 » ,
» Olsson, Oscar,	» 91 » ,
» Sandén,	» 91 » ,
» Sjödahl,	» 91 » ,
» Wahlmark,	» 91 » ,
» Velander,	» 91 » ,
» Wistrand,	» 91 » ,
» Akerberg,	» 91 » .

Anställdes val av tio suppleanter för kammarens valmän för anställande av föreskrivna val av dels fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, dels ock suppleanter för riksdagens fullmäktige i nämnda bank och kontor; och befunnos efter valförrättningens slut hava blivit till suppleanter för kammarens ifrågavarande valmän utsedda:

herr Nordenson,	med 78 röster,
» Näsgård,	» 78 » ,
» Lindblom,	» 78 » ,
» Löthner,	» 78 » ,
» Olsson, Karl Johan,	» 78 » ,
» Andersson, Birger,	» 78 » ,
» Wehtje,	» 78 » ,
» Nilsson, Hjalmar,	» 78 » ,
» Söderkvist,	» 78 » ,
» Johanson, Karl,	» 78 » .

sedan ordningen dem emellan blivit genom lottning bestämd.

Anmäldes och godkändes bankoutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 181, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 22 december 1939 (nr 895) angående rätt för Konungen att meddela särskilda bestämmelser om riksbankens sedelutgivning och bankrörelse m. m. jämte i ämnet väckta motioner; samt

nr 182, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av § 5 förordningen den 16 maj 1890 (nr 21 s. 11) angående de allmänna grunder, som vid hypoteksföreningars bildande och framtida verksamhet skola till efterrättelse lända.

Anmäldes och godkändes utrikesutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 183, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av en mellan Sverige och Finland träffad överenskommelse rörande det svensk-finska varuutbytet.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 237, med förslag till förordning om ändring i förordningen den 18 juni 1937 (nr 436) angående försäljning av rusdrycker.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 238, angående upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 240, med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1946 vid dess tjugonionde sammanträde fattade beslut; samt

nr 241, med förslag till lag angående ändring i lagen den 12 maj 1917 (nr 189) om expropriation.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott den av herrar *Holmbäck* och *Sundelin* väckta motionen, nr 279, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i lagen den 18 juni 1926 (nr 326) om delning av jord å landet, m. m.

Föredrogs särskilda utskottets memorial nr 1, angående remitterande till annat utskott av vissa till särskilda utskottet hänvisade motioner i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 75, angående riktlinjerna för den framtida jordbrukspolitiken m. m.

På framställning av herr talmannen beslöts att ifrågavarande, endast en gång bordlagda ärende skulle redan vid detta sammanträde företagas till avgörande.

På sedermera gjord proposition bifölls vad utskottet i förevarande memorial hemställt.

Föredrogs ånyo och företogs punktvis till avgörande statsutskottets utlåtande nr 5 a, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under femte huvudtiteln gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1947/48, såvitt avser anslagen inom inrikesdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.

Punkten 1.

Lades till handlingarna.

Punkterna 2—23.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 24.

Kungl. Maj:t hade föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av föredragande statsrådet Mossberg förordade ändringar i personalförteckningen för statens anstalt för fallandesjuka, dels godkänna av statsrådet förordad avlöningsstat för anstalten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48, dels ock till avlöningar vid anstalten för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 595 000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag hade utskottet till behandling förehaft en inom första kammaren av herr *Löthner* och fru *Sjöström-Bengtsson* väckt motion (I: 126), vari hemstälts, att riksdagen måtte besluta, att vid statens anstalt för fallandesjuka skulle från och med nästa budgetår inrättas en ny lärartjänst i lönegrad A 19 samt att övriga lärarinnetjänster och lärarinnetjänster i kvinnlig slöjd vid anstalten skulle från och med nästa budgetår uppflyttas i lönegrad A 13.

Utskottet hade i den nu föredragna punkten på anförda skäl hemställt, att riksdagen måtte i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen I: 126

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens anstalt för fallandesjuka, som påkallades av vad utskottet under punkten förordat;

*Anslag till
statens anstalt
för fallande-
sjuka.*

Anslag till statens anstalt för fallandesjuka. (Forts.)

b) godkänna under punkten införd avlöningsstat för fallandesjuka, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48;

c) till Statens anstalt för fallandesjuka: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 595 000 kronor.

Herr Löthner: Herr talman! Jag skall med några ord förklara anledningen till den motion, som är väckt under punkt 24, så att inte jag och min medmotionär inför kammaren framstå som okynnesmotionärer, vilket vi kanske annars skulle riskera att göra.

Det är här fråga om statens anstalt för fallandesjuka utanför Jönköping. Det är en anstalt för både sjukvård och undervisning. I spetsen för anstalten står en direktion, utsedd av Kungl. Maj:t. Överordnad myndighet är medicinalstyrelsen med en befattningshavare i skolöverstyrelsen som inspektris för undervisningsanstalten. Det har sedan många år stått klart för direktionen, att de lärarkrafter, som stå till förfogande, inte äro tillräckliga, vilket haft till följd, att en hel årsklass barn står utan undervisning. Anstalten kan alltså inte fullgöra sina skyldigheter som läroanstalt.

I direktionen sitter jag själv sedan 1939, då staten övertog verksamheten från en enskild förening, i vilken jag också satt som styrelseledamot i många år. I augusti månad förra året skrev direktionen till medicinalstyrelsen och framhöll, att anstalten måste få tillgång till ytterligare lärarkrafter. Av anledning, som jag inte närmare skall gå in på, kom denna skrivelse medicinalstyrelsen till handa för sent för att kunna upptas i medicinalstyrelsens petita för nästa budgetår. Jag har emellertid väckt denna motion i samråd med direktionens övriga medlemmar och med vederbörande befattningshavare i medicinalstyrelsen och skolöverstyrelsen.

Herr talman! Jag har inte något yrkande, men jag lovar att i en eller annan form ta upp denna fråga även nästa riksdag.

Sedan överläggningen ansetts härmed slutad, bifölls vad utskottet i den under behandling varande punkten hemställt.

Punkterna 25—53.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 54.

Lades till handlingarna.

Punkterna 55—62.

Vad utskottet hemställt bifölls.

*Anslag till
förebyggande
mödra- och
barnavård.*

Punkten 63.

Kungl. Maj:t hade föreslagit riksdagen att till Bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 1 900 000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag hade utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fröken *Andersson* och herr *Löthner* (I: 73) och den andra inom andra kammaren av herr *Hagård* m. fl. (II: 142), i vilka hemställts, att riksdagen måtte anvisa ett anslag å 50 000 kronor för anställande av läkare med pediatrik specialkompetens vid förlossningsanstalter att av medici-

Anslag till förebyggande mödra- och barnavård. (Forts.)

nalstyrelsen fördelas bland de lokala huvudmännen för sådana, varvid som norm för arvodesättningen borde gälla en ersättning av 2 kronor per levande fött barn.

Motionen anslöt sig till ett av medicinalstyrelsen framlagt förslag i ämnet.

Utskottet hade i den nu ifrågavarande punkten anfört:

»Syftet med medicinalstyrelsens av motionärerna framförda förslag finner utskottet synnerligen behjärtansvärt. Vad angår landstingens sjukhus torde en tillfredsställande övervakning av de nyfödda barnen vara anordnad endast vid centrallasarett med barnavdelning, där sådan övervakning torde utan särskild ersättning åligga överläkaren på sistnämnda avdelning. I de större städerna ha under senare år börjat anställas barnläkare vid barnbördsanstalterna för vården av barnen. Huruvida möjligheter föreligga, att vid andra landstingssjukhus än centrallasarett med barnavdelning få tillgång till vård av privatpraktiserande läkare med speciell utbildning i pediatrik är ovisst. Det är givetvis angeläget, att vederbörande landsting i sådana fall utnyttjar dylika möjligheter. Frågan om statsbidrag för ändamålet har emellertid måst föranleda stark tvekan inom utskottet. Förslaget innebär, att för viss form av anstaltsvård skulle utgå bidrag efter grunder motsvarande dem som gälla för den öppna vården. En sådan sammanblandning av statsbidragsgrunder skulle föranleda avsevärda olägenheter. Naturligare synes vara, såsom landstingsförbundet framhåller, att statsbidraget till den slutna vården ökades, vilket givetvis borde ske med anslutning till de grunder, efter vilka statsbidrag utgår till dylik vård.

Utskottet har med hänsyn till dessa betänkligheter i likhet med statsrådet icke i nuvarande läge ansett sig kunna tillstyrka nämnda förslag. Emellertid synes en undersökning böra komma till stånd av frågan, i vad mån möjligheter äro för handen att åstadkomma en förbättrad övervakning av de nyfödda barnen, och de förslag framläggas, till vilka resultatet av nämnda undersökning må giva anledning.

Kungl. Maj:ts förslag har i övrigt ej föranlett uttalande från utskottets sida.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa att riksdagen må

a) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag till Bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 1 900 000 kronor,

b) i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet anfört i anledning av motionerna I: 73 och II: 142.»

Reservation hade anmälts av fröken *Andersson*, som dock ej antytt sin mening.

Fröken **Andersson**: Herr talman! Jag har till denna punkt fogat en blank reservation. Utskottets motivering är så välvillig och ligger så nära intill gränsen för ett bifall, att jag tycker, att det är synd, att utskottet inte kunnat gå över den gränsen. Jag skall emellertid säga ytterligare några ord.

Denna punkt i utskottets utlåtande rör frågan om åtgärder mot den s. k. tidigdödligheten ibland barn. Det är kanske ett långt allvarigare problem, än flertalet äro böjda att tro vid ett hastigt påseende. I befolkningsutredningens betänkande, som utkom 1945, betonas utomordentligt starkt vikten av att någonting göres på detta område. Befolkningsutredningen visar med en rad exempel, hur mycket förlossningsvården och barnavården på tidigt stadium betyda för räddandet av så många som möjligt till livet. Om vi se på spädbarnsdödligheten, finna vi att t. ex. 1941 dogo 3 685 barn under första levnadsåret. Av dessa 3 685

Anslag till förebyggande mödra- och barnavård. (Forts.)

barn dogo 45 procent eller nära hälften redan första veckan. Det är uppenbart, att inte alla dessa barn skulle ha kunnat räddas till livet, även om spädbarnsvården varit aldrig så god, men jag anser, att om bara en del — kanske halva antalet, för att räkna optimistiskt — hade kunnat räddas, hade det varit mycket tacknämligt.

Jag har här i särtryck en artikel av en kvinnlig läkare ur Social-Medicinsk tidskrift, under rubriken »Nativitet, humanitet och förlossningsvård», och den säger utomordentligt mycket om hur långt — eller hur föga långt — vi i själva verket kommit, när det gäller den förlossningsvård, som vi dock alla äro stolta över. Jag vet fuller väl, att det pågår en mycket snabb och lofvärd utveckling på detta område, men jag tror, att man på väsentliga punkter skulle kunna åstadkomma en hel del ytterligare. En av dessa punkter vill jag här ta upp.

I denna artikel framhåller vederbörande vikten av att barnen undersökas noggrant redan från första början, för att deras livsfunktioner skola komma i gång och fungera så att barnen bli livskraftiga. Så fort de lämnat förlossningsanstalten, tas de om hand av sakkunnigt folk vid barnavårdscentralerna ända till skolålderns slut. Men det räcker inte med detta, vilket framgår av de utredningar, som gjorts i det här sammanhanget.

Landstingsförbundet framhåller — vilket jag tycker bra mycket erinrar om den obotfärdiges förhinder — att det inte finns tillräckligt med pediatriker; endast där centralasarettens försetts med medicinsk barnavdelning, finns det tillgång på barnläkare. Jag har inhämtat upplysningar från både sakkunnigt och vederhäftigt håll om denna sak. Det visar sig, att man tydligen inte har så stort intresse för den här angelägenheten, vilket kanske bottnar i en mindre förståelse för hela problemets räckvidd och vikt. I flera städer, där det faktiskt finns tillgång till pediatriker, tar man vid förlossningsanstalterna inte kontakt med dessa. Man gör alltså, vågar jag påstå på grund av de upplysningar, som jag har fått, inte ens vad som kan göras i nuvarande läge.

Landstingsförbundet talar som sagt om att det inte finns pediatriker i tillräckligt antal. Man borde vidare förvissa sig om, förklarar förbundet, att de pediatriker, som finnas, vilja åta sig denna uppgift på de villkor, som herr Löthner och jag ha föreslagit i motionen. Vår motion bygger emellertid på ett äskande från medicinalstyrelsen närstående kretsar, det vill säga kretsar, som man väl får säga äro ganska sakkunniga.

Det kan ju invändas, att det är omöjligt att få tillräckligt med folk för denna ersättning, men man bör i alla fall enligt mitt förmenande använda dessa pengar så långt de förslå. Det kan ju också tänkas, att man inför andra ersättningsgrunder.

Vidare påpekas det, att om man skulle gå fram på vår linje, skulle det innebära, att det skulle bli en sådan röra beträffande statsbidragsformerna, att det inte kunde vara lämpligt. Men det kanske inte behöver betyda så mycket, om det blir en aning mera röra beträffande statsbidragsformerna. För att emellertid undvika att så blir fallet, ha vi i motionen yrkat på att bestämmelserna rörande dessa bidrag skola upptas under en särskild punkt.

Till slut påpekar man både från landstingsförbundets och utskottets sida, att frågan om grunderna för statsbidrag till sjukvård ligga under utredning, varför man på vanligt sätt bör avvakta resultatet av denna utredning. Under tiden ligga emellertid barn och dö i onödan.

Utskottet säger, vilket jag kan understryka, att det syfte, som vi här vilja nå, är synnerligen behjärtansvärt. Jag tycker, att utskottet i så fall borde kunnat göra ett litet avsteg från de formella grunderna, som anses vara så viktiga — kanske äro de också viktiga; det vill jag inte förneka.

Anslag till förebyggande mödra- och barnavård. (Forts.)

Jag framställer, herr talman, inte något yrkande, utan nöjer mig med att rikta en vädjan till herr statsrådet Mossberg, som är närvarande här, att herr statsrådet måtte uppta denna fråga till behandling, inte först då resultatet av årslånga utredningar föreligger, utan så snart som möjligt. Av herr statsrådets uttalande i propositionen drar jag också den slutsatsen, att denna vädjan från min sida inte kommer att förklina ohörd.

Efter det överläggningen förklarats härmed slutad, bifölls vad utskottet i den nu föredragna punkten hemställt.

Punkterna 64 och 65.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 66.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts i ämnet framlagda förslag hade utskottet i förevarande punkt hemställt, att riksdagen må till Abortförebyggande åtgärder för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

Herr Mannerskantz: Herr talman! I statsverkspropositionen har meddelats, att kuratorsverksamheten har fördröjts på grund av brist på utbildad personal. Det har emellertid förutsatts, att verksamheten skulle komma i gång, sedan en kurs kommit till stånd, som var planerad att hållas i vår. Det har nu visat sig, att kursen inte kunde komma till stånd på grund av bristande tillslutning. Medicinalstyrelsen har anmält, att styrelsen ämnar göra ett nytt försök att få en sådan kurs till stånd nästa höst. Jag skulle också tro, att en kurs kan komma till stånd då. Därtill bidra säkerligen också vissa åtgärder, som svenska landstingsförbundet vidtagit beträffande lönerna för kuratorerna. Riksdagen gav i fjol Kungl. Maj:t bemyndigande att anordna en kurs innevarande budgetår, och kostnaderna för den skulle bestridas från anslaget för föreliggande ändamål. Dessa kostnader beräknas uppgå till 7 500 kronor.

Statsutskottets tredje avdelning har haft denna detalj under behandling sedan utskottet avgivit nu föreliggande utlåtande. Avdelningen har därvid inte funnit anledning till erinran mot uppskov med kursen till nästa budgetår. Det skulle innebära, att kostnaderna för densamma komme att belasta anslaget för nästa budgetår i stället för det nu löpande budgetårets anslag. Om häremot inte restes någon opposition, menar man inom den avdelning, som har hand om denna sak, att det må förfaras på så sätt.

Herr talman! Jag har vid sådana förhållanden intet annat yrkande än om bifall till utskottets hemställan.

Efter härmed slutad överläggning bifölls vad utskottet i den nu ifrågavarande punkten hemställt.

Punkterna 67—75.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 76.

Kungl. Maj:t hade föreslagit riksdagen att till Lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 270 000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag hade utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kam-

*Anslag till
abortföre-
byggande
åtgärder.*

*Ang. stats-
bidrag till
mindre
bemedlade
patienters
sjukvårds-
kostnader.*

Ang. statsbidrag till mindre bemedlade patienters sjukvårdskostnader.
(Forts.)

maren av herr *Näsgård* m. fl. (I: 56) och den andra inom andra kammaren av herr *Pettersson* i Dahl m. fl. (II: 115), i vilka hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om skyndsamt utredning och förslag angående statsbidrag till patienter å landsbygden för resor till och från läkare och sjukvårdsanstalter samt att riksdagen måtte dels besluta sådan ändring av bestämmelserna för bidrag från ifrågakvarande anslag, att gränsen för det beskattningsbara beloppet höjdes från 400 kronor till 1 000 kronor och att villkoren om visst högsta taxerat belopp och viss högsta skattepliktig förmögenhet utginge, dels ock besluta, att anslaget för budgetåret 1947/48 skulle höjas till 1 000 000 kronor.

Utskottet hade i den nu föredragna punkten på återropade grunder hemställt,

I. att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 56 och II: 115 i vad nämnda motioner avsåge anslagsfrågan, till Lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 270 000 kronor,

II. att motionerna I: 56 och II: 115 i vad de ej behandlats under I ej måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Reservation hade anförts av herrarna *von Heland* och *Pettersson* i Dahl, vilka likväl ej antytt sin åsikt.

Herr *Näsgård*: Herr talman! Tillsammans med några andra av kammarens ledamöter har jag här motionerat om införande av möjligheter till statsbidrag till patienter på landsbygden för resor till och från läkare och sjukvårdsanstalter samt om sådan ändring av grunderna för statsbidrag för kostnaderna för sjukbesök, att gränsen för det beskattningsbara beloppet höjes från 400 kronor till 1 000 kronor och att villkoren om visst högsta taxerat belopp och viss högsta skattepliktig förmögenhet utgå samt att anslaget i anslutning därtill skulle höjas.

Utskottet har inte förnekat, att vissa skäl föreligga för en jämkning i motionens syfte, men har ansett, att det tills vidare bör anstå med en ändring, då den förestående skattereformen kommer att påkalla en ändring av dessa liksom av andra likartade bestämmelser. Jag tar också för givet, att inte någon här i kammaren vill påstå, att en gräns vid 400 kronors beskattningsbar inkomst kan vara rimlig eller att den, som har en skattepliktig förmögenhet på över 12 000 kronor, inte kan behöva hjälp till sjukvårdskostnaderna, hur liten inkomst han än må ha.

I propositionen nr 253 om bostadsförsörjningen föreslår socialministern, att familjebostadsbidrag skola kunna utgå till tvåbarnsfamiljer, om mannens och hustruns sammanlagda beskattningsbara årsinkomst enligt den i årets skatteproposition föreslagna statliga inkomsttaxeringen uppgår till högst 4 000 kronor. För fembarnsfamiljer har gränsen satts till 7 000 kronor, och för familjer med flera än fem barn har inkomstgränsen helt strukits. Det gäller här kanske inte fullt jämförbara förhållanden; propositionen om bostadsförsörjningen bygger i princip inte på inkomstgränser, men det borde, enligt min mening, inte heller bestämmelserna om bidrag till läkar- och sjukvårdskostnader göra. Det borde vara lika behjärtansvärt, att inte begränsningen blir för snäv, när det gäller att lämna bidrag till sjukvårdskostnader som när det gäller bostadsförsörjningen. I båda fallen träffas naturligtvis de barnrika familjerna hårdast. Med den begränsning, som här föreskrivits, har detta anslag för en lättad beträffande landsbygdsbefolkningens sjukvårdskostnader inte fått någon större

Ang. statsbidrag till mindre bemedlade patienters sjukvårdskostnader.

(Forts.)

betydelse. Detta framgår klart redan därav, att ett anslag på 270 000 kronor ansetts tillräckligt för nästa år, fast det gäller hela Sveriges landsbygd.

Vad utskottet anför om den inom medicinalstyrelsen pågående utredningen rörande den öppna sjukvården må gälla för vad det kan. När utskottet hänvisar till sjukkassereformen, vill jag påpeka, att motionen delvis bygger på det kända förhållandet att det är ganska osäkert, hur snart den kan genomföras. Enligt fjolårets riksdagsbeslut, skulle ju reformen träda i kraft den 1 juli 1950, men det har framgått, att det är ganska osäkert, om den kan börja tillämpas då. Jag tänker inte närmast på vad som anförts beträffande bristande sjukhusutrymmen, då jag för min del inte tror på en så stor ökning i patientantalet, när sjukhusvistelse blir kostnadsfri. Vad som snarare kan uppskjuta reformens genomförande är den nya kommunindelningen. Det framgår av särskilda utskottets utlåtande i fjol, att de nya kommunerna behövas som centra för sjukkassorna och att man inte anser sig kunna genomföra sjukkassereformen, förrän kommunindelningen är klar.

Jag tror därför, att det är skäl att införa dessa bättre grunder för bidrag till sjukvårdskostnaderna på landsbygden, oberoende av sjukkassereformens genomförande. Som frågan nu ligger till, skall jag emellertid, herr talman, inte framställa något yrkande, utan endast uttala den förhoppningen, att statsutskottet ställer sig välvilligare, när denna fråga kommer upp nästa gång.

Häri instämde herr *von Heland*.

Sedan överläggningen ansetts härmed slutad, bifölls vad utskottet i den nu förevarande punkten hemställt.

Punkterna 77—97.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 98.

Kungl. Maj:t hade föreslagit riksdagen att till Länsstyrelserna: *Expenser för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 2 600 000 kronor.*

Kungl. Maj:ts förslag innebar, att tjänstebilar skulle tillhandahållas åt länsstyrelserna. Kostnaden härför hade uppskattats till 288 000 kronor. Beträffande de löpande kostnaderna hade framhållits, att frågan om och på vad sätt chaufför skulle ställas till länsstyrelsernas disposition borde få lösas efter omständigheterna i de särskilda fallen. Det hade emellertid förutsatts, att i allmänhet en expeditionsvakt eller värmeledningsskötare skulle kunna fungera såsom chaufför.

Utskottet hade i den nu ifrågavarande punkten yttrat:

»Beträffande de tjänstebilar, för vilkas anskaffande Kungl. Maj:t beräknat medel under förevarande anslag, har föredragande statsrådet anført bland annat, att med hänsyn till den representativa ställning, som landshövdingen uppenbarligen intager i länet, bilen bör av honom få disponeras i friare former än som är vanligt i fråga om tjänstebilar. Av övriga tjänstemän vid länsstyrelsen borde bilen få nyttjas efter landshövdingens bestämmande.

Inom utskottet har uttalats viss tvekan om icke landshövding på motsvarande sätt som beskielningschef inom utrikesförvaltningen hellre borde tillerkännas ersättning för hållande av automobil. Kungl. Maj:ts förslag är emellertid ägnat att tillgodose behovet av tjänstebil för även andra befattningshavare vid länsstyrelsen än landshövdingen, vilket är av särskild vikt under

*Anslag till
läns-
styrelserna.*

Anslag till länsstyrelserna. (Forts.)

tid, då denne icke utövar sitt ämbete. Med hänsyn härtill tillstyrker utskottet förslaget men önskar i anslutning därtill framhålla, att dess genomförande icke bör föranleda inskränkning i landshövdingens rätt att erhålla reseersättning vid tjänsteresor i egen bil. Beträffande de löpande kostnaderna bör såsom statsrådet antytt aktsamhet iakttagas i fråga om det sätt, varpå chaufför ställes till länsstyrelsernas förfogande.

Då anslagsberäkningen ej heller i övrigt givit anledning till erinran, hemställer utskottet, att riksdagen må till Länsstyrelserna: *Expenser för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 2 600 000 kronor.*»

Enligt en vid punkten avgiven reservation hade herrar *Larsson, Karl Andersson, Heiding, von Heland, Rubbestad* och *Persson* i Vinberg ansett, att utskottet icke bort göra något uttalande om landshövdingens rätt att erhålla reseersättning vid tjänsteresor i egen bil och att det stycke av utskottets yttrande, som började med orden »Inom utskottet» och slutade med orden »länsstyrelsernas förfogande» alltså bort hava följande lydelse:

»Inom utskottet — — — sitt ämbete. Med hänsyn härtill tillstyrker utskottet förslaget. Beträffande de — — — länsstyrelsernas förfogande.»

Herr *Larsson*: Herr talman! Vid denna punkt har jag jämte några andra av utskottets ledamöter fogat en reservation, vari hemställes, att utskottets uttalande om landshövdingens rätt att erhålla ersättning vid tjänsteresa i egen bil skall strykas.

Reservanterna ha ingenting att erinra mot att landshövdingarna få tjänstebilar till sitt förfogande, men vi tro, att denna sammanblandning mellan tjänstebil och egen bil inte är lycklig. Landshövdingarna få ju disponera sina tjänstebilar i friare former än som är vanligt i fråga om tjänstebilar. Inom utskottet fanns det visserligen de, som påstodo, att tjänstebilen skulle stå till vederbörande *länsstyrelses* förfogande, men enligt vad som framgår av propositionen, är det landshövdingen själv som bestämmer, huruvida landsstatens tjänstemän skola få använda tjänstebilen. Under sådana förhållanden finner jag det icke nödvändigt, att landshövdingarna, då tjänstebil nu ställes till deras förfogande, skola medges rätt att vid tjänsteresor använda egen bil och därför uppbära ersättning i vanlig ordning. Det torde vara tillräckligt, att staten ställer tjänstebil till landshövdingarnas förfogande.

Jag yrkar, herr talman, bifall till den vid utlåtandet fogade reservationen.

Herr *Mannerskantz*: Herr talman! Det kan givetvis råda olika meningar om i vilken utsträckning en landshövding bör resa omkring i sitt län. För min del anser jag det önskvärt, att landshövdingarna äro rörliga. De skola inte bara besöka städerna och de större samhällena, utan böra också ha möjlighet att komma ut till de avlägsnare orterna i sina län. Invånarna på de centrala platserna klara sig i allmänhet själva, men på de mera undangömda orterna kan det finnas en hel del att både se och höra och göra för landshövdingen. Allmänt sett är det därför önskvärt, att det inte bara finns en bil till länsstyrelsens förfogande, som landshövdingen kan använda, utan att landshövdingarna ha egna bilar. Därigenom bli de mera rörliga i hela sin ämbetsutövning. Om landshövdingarna ha egna bilar, slippa vi också ifrån den sammanblandning av tjänsteresor och privata färder, som kan bli följden, ifall landshövdingarna uteslutande äro hänvisade till att använda länsstyrelsens bil. Även en landshövding kan ju ibland vilja resa på semester, besöka sin sommarstuga o. s. v. Det är trevligare, om han kan göra dessa privata resor i sin egen bil, som han sedan också kan utnyttja för tjänsteresor, om så behövs.

Anslag till länsstyrelserna. (Forts.)

Den bil, som staten ställer till länsstyrelsens förfogande, kommer säkerligen också att i stor utsträckning bli upptagen för andra tjänsteresor än landshövdingens. Det inträffar ju ofta, att de olika avdelningscheferna på länsstyrelsen behöva resa ut till olika delar av länet. Särskilt i län med dåliga järnvägskommunikationer äro bilresor många gånger den enda möjligheten, om en tjänsteman från länsstyrelsen skall deltaga i ett sammanträde på en avlägsen ort i länet och vill hinna tillbaka hem samma dag för att slippa övernatta på hotell. Länsstyrelsens bil kommer därför ofta att bli upptagen av landssekreteraren, landskamreraren eller någon annan av länsstyrelsens tjänstemän. Om landshövdingen då önskar disponera bilen, kan han inte göra detta, eller också måste de andra tjänstemännen onödigtvis övernatta på hotell. Kungl. Maj:t bör därför få möjlighet att ordna det så, att landshövdingarna i de län, där så är önskvärt, kunna få använda sina egna bilar för tjänsteresor. Det skulle enligt min mening vara en alltför formell inställning från riksdagens sida att hindra en dylik anordning, och det skulle inte vara till länsstyrelsernas eller länsinvånarnas gagn.

Jag ber därför, herr talman, att få yrka bifall till utskottets hemställan.

Herr Heiding: Herr talman! Herr Mannerskantz ansåg, att landshövdingarna skulle bli mer rörliga, om de för sina resor finge utnyttja både tjänstebil och egen bil. Jag förstår inte, att så skulle bli fallet. När staten nu ställer tjänstebil till länsstyrelsernas förfogande, innebär det givetvis intet hinder för landshövdingarna att ha egen bil.

Herr Mannerskantz yttrade vidare, att en landshövding bör ha egen bil för att kunna använda den vid semesterresor o. s. v. Det är givetvis heller ingen, som har något att invända mot att landshövdingarna ha egna bilar och resa vart de önska på sin lediga tid. Meningen är bara, att länsstyrelsernas tjänstebilar i första hand skola disponeras av landshövdingarna. Utskottets uttalande om att landshövding bör ha rätt att erhålla reseersättning vid tjänsteresa i egen bil bör därför enligt vår mening strykas.

Herr Mannerskantz sade också, att om landshövdingarna helt hänvisas till att använda tjänstebilen, kommer detta att medföra att länsstyrelsens övriga tjänstemän, i fall de vilja delta i ett sammanträde ute i länet, kanske bli tvingade att övernatta på hotell, därför att länsstyrelsens bil är upptagen av landshövdingen. Men man kan väl, herr Mannerskantz, anlita hyrbil, om det någon gång skulle inträffa, att en av länsstyrelsens avdelningschefer behöver företa en tjänsteresa under en tid, då landshövdingen själv disponerar tjänstebilen. Det bör ju inte vara svårare att i dylika fall ordna det så, att vederbörande tjänsteman anlitar hyrbil för att ta sig hem från sin förrättning ute i länet, än att landshövdingen skall vara tvungen att för tjänsteresor utnyttja sin privata bil.

Jag motsätter mig för övrigt inte, att staten ställer tjänstebilar till länsstyrelsernas förfogande. Visserligen måste vi räkna med att dessa bilar, sedan de använts några år, komma att dra ganska stora underhållskostnader, varjämte det troligen blir nödvändigt att ordna med särskilda chaufförer. Det förutsättes visserligen, »att i allmänhet en expeditivvakt eller värmeledningskötare skall kunna fungera såsom chaufför», men i längden torde det bli svårt att lösa chaufförfrågan på detta sätt. Länsstyrelserna bli troligen nödsakade att i framtiden anställa särskilda chaufförer. Men den saken får ju prövas längre fram, när man får se, hur det hela kommer att fungera.

Jag anser, herr talman, att när staten nu ställer tjänstebilar till länsstyrelsernas förfogande, böra landshövdingarna också använda dessa bilar för sina tjänsteresor. Vi hemställa därför i vår reservation, att utskottets uttalande

Anslag till länsstyrelserna. (Forts.)
om landshövdingens rätt att uppbära ersättning för tjänsteresa i egen bil skall utgå.

Jag ber, herr talman, att få yrka bifall till reservationen.

Herr Mannerskantz: Herr talman! Jag skulle vilja fråga min ärade bankkamrat, om han anser det vara mera ekonomiskt och praktiskt att länsstyrelsens tjänstemän anlita hyrbil, när tjänstebilen är upptagen av landshövdingen, än att landshövdingen tillåtes att använda sin egen bil. Den ersättning, som landshövdingen erhåller i ett dylikt fall, är ju lägre än hyrbilstaxan. Herr Heiding gav nog härvidlag ett dåligt råd, som icke bör följas.

Det finns emellertid en synpunkt, som är ännu betydelsefullare. Om landshövdingarna bli hänvisade till att för sina tjänsteresor uteslutande använda länsstyrelsernas tjänstebilar, kommer det säkerligen inte att bli många landshövdingar som skaffa sig egna bilar. Det är emellertid, upprepar jag, ett starkt önskemål, att landshövdingarna ha egen bil för att de skola bli mera rörliga inom länen. Detta önskemål befrämjas, om landshövdingarna ha möjlighet att använda sina egna bilar för tjänsteresor. Det är där tyngdpunkten ligger i hela resonemanget. Om landshövdingarna hänvisas till att uteslutande använda tjänstebilarna, bli deras allmänna förflyttningsmöjligheter inte lika stora, som om de ha egna bilar. Alla landshövdingar komma säkerligen ändå inte att skaffa sig egen bil, men vi böra inte på detta sätt avskräcka dem, som reflektera på att göra det.

Herr von Heland: Herr talman! Herr Mannerskantz' önskemål, att landshövdingarna skola vara rörliga, delas ju av reservanterna. Herr Mannerskantz' önskemål, att landshövdingarna skola få tjänstebil, delas också av reservanterna. Tvisten gäller alltså, om staten skall ställa en eller två bilar till varje landshövdingens förfogande för tjänsteresor.

Reservanterna ha ingenting emot att landshövdingarna ha egna bilar för sina nöjesresor, men vi tycka det är onödigt att staten skall ställa två bilar till förfogande för varje landshövding, och det är därför, herr talman, som jag tycker att kammaren borde kunna förena sig med reservanterna och låta landshövdingarna nöja sig med att staten ställer *en* bil till förfogande för var och en av dem.

Herr Heiding: Herr talman! Herr Mannerskantz frågade mig, om jag tycker att det är lämpligare att länsstyrelsernas befattningshavare anlita hyrbilar, när tjänstebilen är upptagen. Ja, jag är av den åsikten. Om det ställs en bil till länsstyrelsens förfogande och det huvudsakligast är landshövdingen som skall använda den, kommer man att bli mer aktsam om bilen, än om flertalet befattningshavare inom länsstyrelsen skola använda den. Så länge bilen är någorlunda snygg och bra, kanske landshövdingen anser sig kunna åka i den. Men sedan kan det hända, att bilen inte längre är i sådant skick, att landshövdingen vill använda den, utan i stället använder sin egen bil, vart han än skall resa. Jag tycker, att om bilar ställas till landshövdingarnas förfogande, skola de också användas av dem, ty meningen med förslaget har väl i första hand varit, att tillhandahålla landshövdingarna bilar. Jag kan därför inte finna att utskottsmajoritetens förslag kan vara riktigt, utan enligt min mening bör man följa den linje som reservanterna ha föreslagit.

Överläggningen ansågs härmed slutad, varefter herr talmannen yttrade, att i avseende på den under behandling varande punkten yrkats dels att vad utskottet hemställt skulle bifallas med godkännande av utskottets motivering,

Anslag till länsstyrelserna. (Forts.)

dels ock att utskottets hemställan skulle bifallas med den ändring i motiveringen, som förordats i den vid punkten avgivna reservationen.

Sedermera gjorde herr talmannen propositioner enligt berörda yrkanden och förklarade sig finna propositionen på bifall till utskottets hemställan med godkännande av utskottets motivering vara med övervägande ja besvarad.

Herr *Larsson* begärde votering, i anledning varav uppsattes samt efter given varsel upplästes och godkändes en omröstningspropositionen av följande lydelse:

Den, som bifaller vad statsutskottet hemställt i sitt utlåtande nr 5 a punkten 98 med godkännande av utskottets motivering, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, bifalles utskottets hemställan med den ändring i motiveringen, som förordats i den vid punkten avgivna reservationen.

Sedan kammarens ledamöter intagit sina platser samt voteringspropositionen ånyo uppläst, verkställdes till en början omröstning genom uppresning.

Då herr talmannen fann tvekan kunna råda angående omröstningens resultat, verkställdes härefter votering medelst omröstningsapparat; och befunnos vid omröstningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 64;

Nej — 56.

Därjämte hade 10 ledamöter tillkännagivit, att de avstode från att rösta.

Punkterna 99—125.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 126.

Lades till handlingarna.

Föredrogos ånyo statsutskottets utlåtanden:

nr 88, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa byggnadsarbeten för försvaret m. m.;

nr 89, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående livränta åt E. L. Ceder m. m.; samt

nr 90, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse från ersättningskyldighet för konteramiralen C. G. Wahlström.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Föredrogos ånyo första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtanden:

nr 9, över motion angående en effektivisering av arbetsmarknads- och samsättningsstatistiken; samt

nr 10, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t med visst uttalande rörande sammanläggning av rena landsbygdsområden med stad eller köping.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Föredrogs och bordlades Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 242—245, 247 och 248.

Avgåvos och bordlades nedannämnda motioner:

nr 280, av herr *Aman* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1947/48 till överstyrelsen för yrkesutbildning;

nr 281, av herr *Bergquist* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1947/48 till folkskoleseminarierna m. m.;

nr 282, av herr *Elofsson, Gustaf*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.;

nr 283, av herr *Ljungdahl*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.;

nr 284, av herr *Näsgård*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.;

nr 285, av herr *Ljungdahl* och herr *Persson, Ivar*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om kommunernas bidrag till kostnaderna för folkpensioneringen;

nr 286, av herr *Björkman* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i lagen den 18 juni 1926 (nr 326) om delning av jord å landet, m. m.; samt

nr 287, av herr *Holmbäck*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i lagen den 18 juni 1926 (nr 326) om delning av jord å landet, m. m.

Anmälades och bordlades

konstitutionsutskottets utlåtande nr 15, i anledning av väckta motioner om ändrad ordning för kungörande av tid och ställe för röstlängds framläggande till granskning;

statsutskottets utlåtanden:

nr 10, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1947/48 under tionde huvudtiteln, avseende anslagen inom handelsdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner;

nr 11, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1947/48 under elfte huvudtiteln, avseende anslagen under folkhushållningsdepartementets verksamhetsområde;

nr 91, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1947/48 till svenska uppfinnarkontoret;

nr 92, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående organisationen av statens isbrytarverksamhet jämte i ämnet väckt motion;

nr 93, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47, i vad propositionen avser folkhushållningsdepartementets verksamhetsområde;

nr 94, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47, i vad propositionen avser ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde;

nr 95, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående uppdelning av professuren i radioteknik vid Chalmers tekniska högskola;

nr 96, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa anslag till de tekniska högskolorna;

nr 97, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1947/48 till konstfackskolan m. m.;

nr 98, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående anslag för budgetåret 1947/48 å kapitalbudgeten, i vad avser justitiedepartementets verksamhetsområde;

nr 99, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående anslag å kapitalbudgeten för budgetåret 1947/48, i vad avser det nya socialdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckt motion;

nr 100, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående anslag å kapitalbudgeten för budgetåret 1947/48, i vad avser inrikesdepartementets verksamhetsområde;

nr 101, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående anslag för budgetåret 1947/48 å kapitalbudgeten, i vad avser finansdepartementets verksamhetsområde;

nr 102, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om inköp av inventarier m. m. för fångkolonier;

nr 103, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till statens bakteriologiska, rättskemiska och farmaceutiska laboratorier;

nr 104, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till statens institut för folkhälsan för budgetåret 1947/48 jämte i ämnet väckta motioner; och

nr 105, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till centrala sjukvårdsberedningen: avlöningar m. m.; samt

första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 7, i anledning av väckt motion om utredning rörande löne- och pensionsförhållandena för vissa enskilda orkesterföreningars musiker.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 12.18 på dagen.

In fidem
G. H. Berggren.

Fredagen den 9 maj.

Kammaren sammanträdde kl. 4 eftermiddagen.

Justerades protokollen för den 3 och den 6 innevarande månad.

Anmälades och godkändes första lagutskottets förslag till riksdagens skriveelse, nr 185, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 12 december 1941 (nr 925) om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft och gas.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner: nr 242, angående förvärv av aktier i Bergslagens med flera järnvägsaktiebolag;

nr 243, angående grunder för ålderdomshemsvårdens ordnande och utbyggnad m. m.;

- nr 244, angående vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m.;
- nr 245, angående anslag till bidrag till vissa plankostnader m. m.;
- nr 247, angående anslag för budgetåret 1947/48 till statens brandinspektion: avlöningar; samt
- nr 248, angående omorganisation av djurgårdskommissionen m. m.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:

- nr 280, av herr *Aman* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1947/48 till överstyrelsen för yrkesutbildning; och
- nr 281, av herr *Bergquist* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1947/48 till folkskoleseminarierna m. m.

Föredrogos och hänvisades till bevillningsutskottet nedannämnda motioner:

- nr 282, av herr *Elofsson, Gustaf*, m. fl.,
- nr 283, av herr *Ljungdahl*, samt
- nr 284, av herr *Näsgård*,
- alla i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) m. m.

Föredrogos och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda motioner:

- nr 285, av herr *Ljungdahl* och herr *Persson, Ivar*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om kommunernas bidrag till kostnaderna för folkpensioneringen;
- nr 286, av herr *Björkman* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i lagen den 18 juni 1926 (nr 326) om delning av jord å landet, m. m.;
- nr 287, av herr *Holmbäck*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i lagen den 18 juni 1926 (nr 326) om delning av jord å landet, m. m.

Föredrogos och bordlades ånyo konstitutionsutskottets utlåtande nr 15, statsutskottets utlåtanden nr 10, 11 och 91—105 samt första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 7.

Avgåvos och bordlades nedannämnda motioner:

- nr 288, av herr *Hage*,
- nr 289, av herrar *Öhman* och *Linderot*, och
- nr 290, av herr *Wahlund*,
- alla i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 4.04 eftermiddagen.

In fidem
G. H. Berggren.